

Легенда про дівчину-Україну

Якось Господь Бог вирішив наділити дітей світу талантами. Французи вибрали елегантність і красу, угорці – любов до господарювання, німці – дисципліну і порядок, росіяни – владність, поляки – здатність до торгівлі, італійці одержали хист до музики...

Обдарувавши всіх, підвівся Господь Бог зі святого трону і раптом побачив у куточку дівчину. Вона була боса, одягнута у вишиванку, руса коса переплетена синьою стрічкою, на голові мала вінок із червоної калини.

– Хто ти? Чого плачеш? – запитав Господь.

– Я – Україна, а плачу, бо стогне моя земля від пролитої крові й пожеж. Сини мої на чужині, на чужій роботі, вороги знущаються з удів та сиріт, у своїй хаті немає правди й волі.

– Чого ж ти не підійшла до мене раніше? Я всі таланти роздав. Як же допомогти тобі?

Дівчина хотіла вже йти, та Господь Бог, піднявши правицю, зупинив її.

– Є у мене неоціненний дар, який уславить тебе на цілий світ. Це – пісня.

Узяла дівчина–Україна дарунок і міцно притиснула його до серця. Поклонилася низенько Всевишньому і з ясним обличчям і вірою понесла пісню в народ.

Як Зима біла Весну-красну стрічала

Як виникло свято Стрітення

Кажуть в народі, що всередині лютого зустрічаються дві пори року — Зима та Весна. Іде Зима, стара, втомлена, змарніла, одяг на ній

латаний, а в руках — торба дірява, з якої сиплеться торішне зерно. Весь урожай поїла Зима, час їй залишати землю.

А назустріч старій Зимі виходить молода дівчина — Весна-красна. Вдягнена красуня в зелені шати, личко у неї рум'яне, веселе, а на голові — пишний вінок квітів.

— Здоров будь, Зимонько! — вітається Весна.

— І тобі день добрий,— відповідає Зима.

— Час тобі, бабусю, поступитися мені, я пануватиму на землі,— каже молода красуня.— Усе, що люди запасли, ти поїла, спорожнила комори та клуні.

— Ні, Весно, це ти прийшла зарано,— бурчить стара,— я ще володарка на землі.

— Давай змагатися,— пропонує Весна,— хто переможе, той і залишиться.

Погодилась Зима. Стали вони силою міряться: то стара віхролою та морозом повіє, то молода теплом та сонячним променем пахне.

А в народі зустріч двох пір року Стрітінням назвали і примітили: цього дня погода може кілька разів змінюватись. Яка з них переможе, така і пануватиме невдовзі.

Легенда про підсніжники

В одних багатих людей росла дочка. Вона була така гарна і ніжна, що не можна було не милуватися нею. Коли ж вона піросла, до неї почали свататись гарні хлопці. Але дівчина всім відмовляла. Батькові набридло вибачатися перед знатними нареченими, і він вирішив покарати доньку: сам вибрав для неї чоловіка. Холодного і злого чоловіка, від погляду якого в'янули квіти.

А дівчина покохала молодшого, ніжного і гарного, — брата свого чоловіка. Молодий парубок теж покохав дівчину. Він грав їй на

сопілці і співав пісні. Коли їхні погляди зустрічались, навіть птахи змовкали.

Старший брат був сердитий на молодшого і обіцяв молоду жінку за непокірність замкнути в темній хаті. Але парубок і красуня не злякалися злого старшого брата. Кохання підказало, що їм робити. І вони втекли в гори, у квітучі сади. Старший брат пустився навздогін. Закохані сховалися у трояндах. Молоді дивилися одне на одного такими закоханими, гарячими поглядами, що дівчина розтанула і стала сльозою-краплиною, а хлопець – теплим вітром. Але злomu старшому братові і цього було мало. Він закував краплину в снігову кригу, розлучив вітер і її навіки.

Коли навесні теплий вітер прилітає до своєї коханої, вона пробиває своїм теплом холодну міць і з'являється на світ гарною квіткою-підсніжкою – ніжною, нескореною, вірною і сильною в коханні. Відтоді білі квіти, які з пониклою вниз голівкою ростуть у вічному смутку за своїм коханням, назвали люди підсніжниками.

Як людина стала лелекою

Колись у нашому краї була велика біда: люди не мали роботи, не вистачало на всіх землі, не раз і шматка хліба не було в хаті. Не витримав такого життя один чоловік та й подався шукати щастя в далях, в заморських краях.

Тут він знайшов вічне літо, а головне хліб і воду. А більшого він і не бажав.

Воно б, може, й нічого, але стала його діймати страшна ностальгія — сум за батьківщиною. Все більше й більше думав про повернення додому в рідний край. Хоча не назовсім, а так щоб трохи тут жити, а трохи в рідній стороні.
— От якби я мав крила, то міг би хоч раз на рік злітати додому.

Почув його молитви Господь і перетворив того мрійливого чоловіка в лелеку.

Змахнув крильми лелека та й полетів до рідного дому, в Україну. Зраділо його серце, коли побачило свою землю, село, батьківську хату. Але й засмутилося, бо вже не зміг назад стати людиною.

Звив собі гніздо на дереві, що росло у дворі колишньої хати, і став там жити. Так жив до кінця літа, аж стало його знову тягнути в чужий край, де тепло і харчі є. Зібрався та й полетів у вирій, до теплих земель.

І так відтоді літає туди-сюди, по кілька місяців живе на батьківщині, арешту на чужині. Сім'я його розмножилася, з'явилися родичі — журавлі, чаплі. Тільки коли підіймуться ці птахи в небо, сумовито кричать: укру-укру.

Не можуть вже вимовити, як перше, слово «Україна», але не забули своєї батьківщини.

Чому в лелек червоні дзьоби

На селі знайшли лелеку з поламаним крилом, виходили його, а потім випустили.

Одного разу у людей загорілася хата, а в ній було двоє маленьких хлоп'ят. На цю пору пролітав повз хату врятований лелека. Він кинувся у відчинене вікно і врятував хлопчиків, але вельми попик ноги і дзьоб, які стали кривавими.

Відтоді у лелеки червоні ноги і дзьоб, а крила – чорні. Господарі віддячили птахові, прилаштували на ясені колесо від воза, щоб він завжди був поруч з ними і виводив малят. Отже, якщо на хаті звиває гніздо лелека, то вірять, що в ній буде лад.

Легенда про сніг

Одного разу з'явився сніг. Він не мав кольору і коли була зима, то люди його не бачили. Пішов він до фіалки, та й каже:

— Фіалко, дай мені свій гарний фіолетовий колір, щоб я був такого ж кольору.

А фіалка відповідає:

— Цей колір тільки мій і я не хочу щоб його мав хтось інший.

Пішов сніг далі шукати собі колір. Довго він блукав і натрапив на троянду, каже:

— Трояндо, в тебе такий колір, як у королеви! Чи можеш ти зі мною ним поділитися?

— Вибач, але якщо ти будеш мати мій колір, то всі будуть захоплюватися не лише моєю красою, а й твоєю, тому я не дам тобі свого кольору.

Ще в багатьох рослин просив кольору сніг та ніхто з ним не поділився. Пішов сніг з поганим настроєм до лісу. Зустрів його підсніжник та й питає:

— Чому ти такий сумний?

Сніг розповів свою історію про пошук кольору, а коли закінчив, то підсніжник запропонував йому свій колір. Сніг був дуже вдячний квітці і коли він взимку випадає, то зігріває підсніжник в знак подяки.

Мороз, Сонце і Вітер

шли сонце, мороз і вітер стовповою дорогою усі три і зустрічають чоловіка.

— Здоров був!

— Доброго здоров'я!

Поздоровкались і пішли, ті собі, а той собі; пройшли вони з гони і роздумались тоді: кому той чоловік здоров'я бажав — чи на всіх, чи, може, одному? Вернулись, нагонять того чоловіка:

— Обожди, чогось іспросимось.

Той обождав, підходять вони до його:

— Кому, чоловіче, ти казав доброго здоров'я — чи одному, чи на усіх?

— Ні,— каже,— одному я казав.

— Котрому ж ти казав?

— Оцьому,— каже,— губатому я бажав здоров'я.

Обернулись і йдуть собі назад, сонце й каже:

— Я його попечу!

А мороз каже:

— Я його ізморожу.

А вітер каже:

— Ти не спечеш, а ти не зморозиш, бо як ти будеш пекти, а я буду холодний вітер віять, а як ти, морозе, будеш морозить, то я притихну, і він не змерзне.

Святий Миколай та три мішечки золота

Якось давним-давно жив Миколай. Був він родом з досить забезпеченої сім'ї, але при цьому не цурався бідних і допомагав, чим міг. Так ось одного разу дізнався він про одного нещасного селянина, який збанкрутував в одну мить.

У того бідолахи було троє дочок на виданні. У ті далекі часи без приданого було просто неможливо вийти заміж, тому дочкам довелося би йти важко працювати або піти в блуд, щоб хоча б прогодуватись. Зглянувся Микола над бідними дівчатами, і пробравшись тихо до їхнього будинку посеред ночі вкинув у віконце три мішечки із золотом для кожної з дочок. Ось так

Миколай, тоді ще молодий священик, врятував трьох дівчат від важкої долі.

Чому чорнобривці ростуть коло хати

Давно-давно це було. Ще тоді, коли земля України не знала біди й злигоднів, коли співучий її народ мирно сіяв хліб і радо зустрічав кожного, хто приходив з добром. Ця родюча земля з луками зеленими, лісами багатими, ріками голубими, людьми сильними приваблювала чужинців з півночі. Несли вони з собою горе та сльози, забираючи у полон найдорожче – хлопчиків, що мали вирости слухняними рабами.

У цей день до поселення підходили вороги. Матері, щоб не віддати дітей чужинцям, шукали рятунку у баби Ясновидиці, яка зналася на чарах.

Принишклі й боязкі хлопчики тулилися до Любови, матері чорнобривого Кароока, що привела їх до Ясновидиці. Сива бабуня мовила слова заклинання, і діти перетворились у прекрасні кущисті квіти, які огорнули ноги Любови. Вони були чорнобривими і кароокими, як і хлопчаки.

– Залишайтеся коло матері, – мовила старенька.

Не знала Ясновидиця, що це будуть її останні слова. Чужинські мечі порубали усіх...

Так і zostалися в Україні хата, мати й чорнобривці як одне ціле. Нема України без білої хати і чорнобривців, які милують материнське серце до сивих морозів.

Легенда про калину

Було це давно-давно, ще у ті давні часи, коли на нашу землю без кінця нападали турки та татари. Була неділя. Все село гуляло на весіллі у Калинки. Та раптом, мов чорна хмара, налетіли татари. Усі чоловіки кинулися захищати село, а дівчата, щоб не потрапити у

полон, тікали до болота. Вони навіть відірвалися від погоні, але болото зтягнуло їх.

Там, де дівчата потонули, з часом вирости кущі з червоно – вогняними ягодами. Дали люди їм назву калина. Відтоді росте і красується в наших Микулинцях калина. Старі люди кажуть, щоб калина довше зберігала свої цілющі властивості, краще зривати ягоди саме в неділю.